

ASIA

Ampumaradan toimintaa koskeva ympäristölupahakemus, joka koskee olemassa olevaa toimintaa.

LUVAN HAKIJA

Itärannan metsästysseura ry
Y-tunnus: 0569301-0

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 14 a mukaan ulkona sijaitsevan ampumaradan toiminta, jossa on haulikkorata, on ympäristöluvanvaraista.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 §:n kohdan 13 a mukaan lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Hakemus on saapunut Kajaanin kaupungille 25.3.2022.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Toiminnalla ei ole aikaisempia ympäristölupia.

Oulun lääninhallitus on myöntänyt Itärannan Metsästysseura ry:lle ampumaradan perustamisluvan 12.6.1989.

Ampumarata on merkitty ympäristönsuojelun tietojärjestelmään 18.11.2002.

Vuolijoen kunnan rakennustarkastaja on antanut lausunnon haulikkoradan perustamisesta 15.1.2003.

Ampumarata ei sijaitse yleis- eikä maakuntakaavan alueella.

HAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Toiminnan sijaintipaikka ja ympäristö

Itärannan Metsästysseura ry:n ampumarata sijaitsee kiinteistöllä 205-417-37-3, osoite Hukkasuontie 111, Otanmäki, Vuoreslahden kylällä noin 21 km Kajaanin keskustasta lounaaseen ja Otanmäen keskustasta noin 11 km itään.

Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 1,3 kilometrin etäisyydellä ampumaradasta länsi-lounaispuolella, ja lähin vapaa-ajan rakennus on länsi-lounaissuuntaan noin 1,9 kilometrin etäisyydellä. Muut häiriölle alttiit kohteet (esim. koulut, terveyskeskukset) sijaitsevat yli 5 kilometrin etäisyydellä ampumaradasta.

Aluetta ympäröivät suot ovat olleet tiheästi ojitettuja viimeistään vuoteen 1986 mennessä (Maanmittauslaitos: Vanhat kartat). Tiheän ojitettamisen jälkeen suot ovat alkaneet kasvaa havupuustoa, enimmäkseen männikköä. Ampumaradan lähimaasto on metsätaloukskäytössä eikä radan välittömässä läheisyydessä ole muita toimintoja.

Maaperä

Ampumarata-alue on Geologian tutkimuslaitoksen maaperäaineiston mukaan karkearakeista ja sekalajitteista maalajia. Radan itä- ja koillispuolella on mäntyä kasvavaa ojitettua suota, muualla radan ympäristössä on kumpuilevaa maastoa.

Pohja- ja pintavedet

Ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Vuottolahden pohjavesialue, joka sijaitsee radan länsipuolella noin 6 km:n etäisyydellä. Lähimmät asuin- ja lomarakennukset ja siten mahdolliset talousvesikaivot sijaitsevat yli kilometrin päässä ampumaradasta. Ampumaratojen BAT-oppaan (paras käytettävissä oleva tekniikka) mukaan tutkimus- ja tarkkailutarvetta ei ole pohjaveden osalta, jos ampumarata ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella eikä pohjavettä käytetä alle 300 metrin etäisyydellä rata-alueesta oletetun virtaussuunnan alapuolella.

Ampumarata sijaitsee Särkijoen valuma-alueella. Rata-alueen itäpuoliselta suolta pintavedet voivat kulkeutua ojituksia pitkin ampumaradan eteläpuolella noin 2 km päässä sijaitsevaan Särkijokeen, joka laskee Oulujärveen. Maastokatselmuksella on havaittu, että ojissa ei ole virtausta ja ojissa on paikoitellen hyvin tiheää kasvillisuutta.

Ampumaradan sade- ja sulamisvesien ei arvioida kulkeutuvan rata-alueen välittömästä läheisyydestä pitemmälle. Haulikkoradan haulien leviämisalue on jonkin verran muuta maastoa alempana, ja alueella on ajoittain kosteampaa kuin muulla rata-alueella.

Suojelualueet

Ampumaradan lähiympäristössä ei ole herkkiä kohteita ja hakemuksessa arvioidaan, että toiminnalla ei oletettavasti ole vaikutuksia lähimpiin suojelukohteisiin.

Lähin luonnonsuojelualue on Karppisensuon-Salinsuon soidensuojelukohde, joka sijaitsee noin 2,5 km:n etäisyydellä ampumaradasta pohjoiseen. Kyseinen kohde on myös lähin Natura 2000 -suojelualue, joka kuuluu isompaan Karppisensuo - Salinsuo-Joutensuo alueeseen (FI200922). Alueet on suojeltu lähinnä suoluonnon perusteella.

Toiminnan kuvaus

Itärannan Metsästysseura ry hakee ympäristölupaa haulikko- ja pienoishirviradalle. Arvio radan laukaisumäärästä viime vuosien aikana on pienoishirviradalla noin 100 ja haulikkoradalla 200 laukausta vuodessa. Ampumarataa käyttävät lähinnä Itärannan metsästysseura ry:n jäsenet. Radalla järjestetään vuosittain yhden jäsenten väliset kilpailut hirviradalla.

Ampumaradan käyttö painottuu touko-lokakuun ajalle, jolloin ammutaan noin 90 % vuosittaisesta laukausmäärästä. Satunnaista käyttöä on myös pääasiallisen käyttökauden ulkopuolella.

Toiminta-ajat

Päivä	Kellonajat
maanantai - perjantai	08:00 – 20:00
lauantai, aatot	08:00 – 18:00
sunnuntai, pyhät	12:00 – 20:00

Ratarakenteet

Itärannan metsästysseuran ampumaradalla on yksi luotiaserata ja yksi haulikkorata. Luotiaseradalla ampuminen tapahtuu ampumakatoksesta kohti taustavallia.

Haulikkoradalla on neljä ampumapaikkaa ja yksi kiekonheitin ampumapaikkojen edessä alempana heitinkatoksessa. Kiekot lentävät ainoastaan suoraan eteenpäin. Lisäksi alueella on metsästysseuran toimintaa tukevia sosiaali- ja huoltorakennuksia.

Pienoishirviradalla (50 m) ampumasuunta on länteen. Haulikkoradalla haulit lentävät luoteisen ja pohjoisen väliselle sektorille pääampumasuunnan ollessa luoteeseen.

Vedenhankinta ja viemärointi

Itse ampumaratatoiminta ei tarvitse vettä. Alueella on sähköistetty metsästysmaja ja lahtivaja, johon tulee kunnallinen vesiliittymä. Jätevedet johdetaan umpisäiliöön, joka tyhjenetään paikallisen yrittäjän toimesta. Alueella on kompostoiva kuivakäymälä.

Jätteet ja niiden käsittely

Ampumaradalla on jätteiden keräysastiat, joihin jätteet lajitellaan ja toimitetaan säännöllisesti hyödynnettäväksi jätehuoltomääräysten mukaisesti. Ampumaradalla syntyy yhdyskuntajätettä kuten seka-, muovi- ja puujätettä sekä pahvijätettä maalitauluista ja ammusten pakkauksista.

Jätteet, niiden määrät ja käsittely (arvio)

Jätenimike	Arvioitu määrä kg/v	Käsittely- ja hyödyntämistapa
Patruunoiden pakkaukset ja pahvitaulut	10	Toimitetaan tarvittaessa käsittelyyn jätehuoltomääräysten mukaan
Hylsyt	< 1	Toimitetaan tarvittaessa käsittelyyn jätehuoltomääräysten mukaan
Sekajäte	50	Toimitetaan tarvittaessa käsittelyyn jätehuoltomääräysten mukaan

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Ajoneuvoliikennettä on noin 10 käyntiä viikossa sulan maan aikaan, muulloin liikenne on vähäisempää. Raskasta liikennettä ei toiminnanharjoittajan toimesta ampumaradalle johtavalla tiellä ole tai se on hyvin vähäistä. Kulku ampumaradalle on Hukkasuontien kautta.

Ympäristökuormitus ja toimenpiteet ympäristövaikutusten rajoittamiseksi

Ampumaratojen merkittävimmät ympäristövaikutukset ja -riskit liittyvät ampumamelun leviämiseen sekä luotien ja haulien sisältämien raskasmetallien mahdollisiin päästöihin ratarakenteisiin ja edelleen pinta- ja pohjavesiin. Ampumaratatoiminnasta aiheutuu erittäin harvoin välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia. Sen sijaan vaikutukset voivat syntyä pitkällä aikavälillä luotien ja haulien rapautuessa ja mahdollisesti kulkeutuessa maaperästä pinta- ja pohjavesiin. Julkaisussa "Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta" (Kajander & Parri 2014) arvioidaan, että erityisesti kuivassa kivennäismaassa raskasmetallien kulkeutuminen on kuitenkin äärimmäisen hidasta.

Ampumamelun arviointi

Ampumaratatoiminnan melun vaikutukset liittyvät ensisijaisesti häiritsevyyteen ja elinympäristön viihtyisyyteen. Muita mahdollisia terveyteen liittyviä vaikutuksia ei ole voitu tutkimuksin havaita. Ampumamelua arvioidaan Suomessa käyttäen melusuurena L_{Amax} -enimmäisäänitasoa L_{Amax} , jolle on annettu valtioneuvoston päätöksen (VNp 53/1997) mukaiset ohjearvot.

Ampumaratamelun ohjearvot VNp 53/1997 mukaisesti:

Alueen käyttö	Ohjearvo (L_{Amax})
Asumiseen käytettävät alueet	65 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	65 dB
Virkistysalueet taajamissa tai niiden välittömässä läheisyydessä	60 dB
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	60 dB
Loma-asumiseen käytettävät alueet	60 dB
Luonnonsuojelualueet	60 dB

Ohjearvot on tarkoitettu maankäytön ja rakentamisen suunnittelua varten eikä niiden perusteella arvioida terveys- tai viihtyisyshaittaa. Ohjearvojen perusteella ei ole myöskään tarkoitus arvioida pelkästään yksittäistä suurinta laukausäänen tasoa eikä ohjearvoja ole asetettu yksittäiselle suurimmalle tapahtumalle (Lahti 6 Markula 2016: Ampumaratamelun arviointi: selvitykset, laskenta ja mittaukset. Esiselvitys, Puolustusvoimat).

Valtioneuvoston päätöksen mukaisia oheisarvoja sovellettaessa on otettava huomioon ampumaratatoiminnan luonne, kuten ampuma-ajat, laukausmäärät ja ampumalajit sekä edellä mainittujen alueiden todellinen luonne tai suunniteltu käyttö ja merkitys.

Suomessa säädetty arviointimenettely on melun mittaaminen, joka suoritetaan Ympäristöministeriön mittausohjeen (1999) mukaisesti. Ohjeen mukaisissa mittausolosuhteissa yksittäisten laukausten pienimpien ja suurimpien äänitasojen ero

voi olla 20 – 30 dB. Eri päivinä hyväksyttävissä sääoloissa tehtyjen mittausten päiväkohtaisten kokonaistulosten vaihteluväli voi sekin olla 15 -20 dB. Mittaustulokset edustavat aina vain juuri mittauspäivän ja mittaushetkellä esiintyneitä tilanteita ja olosuhteita. Mitattujen laukausten enimmäisäänitason vaihtelu johtuu lähinnä hetkellisten sääolojen vaihteluiden seurauksena (mm. tuulen suunnan ja nopeuden vaihtelut sekä puuskaisuus). Lähinnä vain pitkän mittaussarjan tilastollisen tuloksen voidaan katsoa edustavan jollakin luotettavuudella pidempää ajanjaksoa. Silti pitkäkin mittaussarja tyyppillisillä etäisyyksillä ja ohjeet täyttävissä sääoloissa voi tuottaa tuloksiin varsin suuren vaihteluvälin (Lahti & Markula 2016).

Melumallinnukset tuottavat suoraan pitkän ajan melutilannetta kuvaavan edustavan tuloksen, joka vastaa pitkän ajan kuluessa ja lainsäädännössä määritellyssä olosuhteessa tehtyjen monien eri melumittausten kokonaistulosta. Laskentamallin tuottama tulos vastaa äänen etenemistä suosivia sääolosuhteita, eli käytännössä heikkoa/kohtalaista myötätuulta melulähteestä altistuvia kohteita kohden.

Mallinnuksessa ei huomioida kasvillisuuden vaimennusvaikutusta, koska Suomessa kasvillisuuden vaimennus ei yleensä ole kovin suuri, varsinkaan lehdettömään aikaan vuodesta. Lisäksi Suomessa on hyvin suuri todennäköisyys metsähakkuille, joten mallinnuksella ei sidota monen hehtaarien metsäaluetta suojaamaan ampumaratamelulta (Lahti & Markula 2016).

Melumittauksien suuren vaihteluvälin vuoksi mittausta ei voida pitää ensisijaisena tapana arvioida ampumaratamelua. Laskentamalleja käyttämällä saadaan paremmin tilannetta kuvaavia tuloksia. Hyvin monena päivänä tehtyjen mittausten päiväkohtaisista tuloksista laskettu energiakeskiarvo lähestyy laskentamallilla saatavaa tulosta. Samoista syistä ei voida perustella, että melumittauksilla voitaisiin tarkentaa melumallinnuksen tulosta (Lahti & Markula 2016).

Melutilanteen seuranta

Ampumaratojen melutilanteen seuranta on tarpeen ja perusteltua silloin, jos toiminnassa on tapahtunut tai siihen suunnitellaan olennaisia muutoksia. Tällöin suositeltava menettely toteuttaa seuranta on tehdä päivitys laskentamalliselvitykseen. Tärkein peruste mallinnuksen ensisijaiselle käytölle on, että sen tulos on suoraan vertailukelpoinen edellisiin laskentatuloksiin. Mittaustulosten vertailukelpoisuus on ratkaisevasti heikompi. On lisäksi huomattava, että nykyisen ohjearvonkäytännön ollessa voimassa laukaisumäärän muutos ei ole sellainen muutos, jota pitäisi seurata mallintamalla tai uusien mittauksin. ”Ampumaratamelun arviointi: selvitykset, laskenta ja mittaukset” -esiselvityksessä esitetään, että mallilaskenta olisi ampumaratamelun ensisijainen ja yleensä riittävä selvitys- ja arviointimenetelmä (Lahti & Markula 2016).

Itärannan Metsästysseuran meluselvitys

Itärannan Metsästysseuran ampumaradan melun leviämistä suhteessa mahdollisesti häiriintyviin vakituisen ja vapaa-ajan asutuksen kiinteistöihin on tarkasteltu sapluunamallein sekä laskettu melun leviämistä Kilden menetelmällä. Sapluunamalli ilmaisee meluvyöhykkeet tasaisessa avoimessa pehmeässä maastossa ilman ampumasuojia tai muita vaimentavia tekijöitä, jotka Kilden menetelmässä otetaan huomioon.

Itärannan Metsästysseuran ampumaradan melun leviämiseen vaikuttavat tekijät huomioiden ampumamelun ohjeavot eivät ylity yhdelläkään asuin- tai lomarakennuksella, joten meluntorjuntatoimenpiteille eikä toiminta-aikojen rajoittamiselle ei ole tarvetta.

Lisäksi meluhaittoja ja häiriöitä voidaan estää huolehtimalla siitä, että altistuvien määrä ei lisäännä nykytilanteesta. Tämä voidaan toteuttaa siten, että:

- Ampumatoiminnan melualueet eivät laajene nykyisestä. Tästä vastuu on ampumaradan toiminnanharjoittajalla tai
- Ampumaradan lähelle, sapluunatarkastelun mukaisille meluvyöhykkeille, ei saa rakentaa uusia altistuvia kohteita. Tästä vastuu on kunnalla kaavoituksen ja rakennuslupien laadinnassa ja toteutuksessa. Ampumaradan pitäjän tulee seurata kaavoituksen kehittymistä ja antaa tarvittavat lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavaluonnokseen ja -ehdotukseen.

Kuormitus ratarakenteisiin

Ampumarata kuormittaa ympäristöä pääasiassa metalleja sisältävien haulien ja luotien kautta. Luotien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni ja sinkki. haulien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy, kupari, antimoni ja sinkki. Haulien merkittävimmät haitta-aineet ovat lyijy ja antimoni, mikäli ammutaan lyijyä sisältävillä hauleilla. Metalleja voi ajan myötä kulkeutua sadevesien kautta pintavesiin tai maahan imeytyvän vajoveden mukana syvemmälle maakerrokseen tai pohjaveteen, mikäli radalla ei ole mitään suojausrakenteita. Ampumaratatoiminnasta ei yleensä aiheudu välittömiä tai lyhyen aikavälin ympäristövaikutuksia, vaan haitta-aineiden kulkeutuminen ympäristöön on tyypillisesti äärimmäisen hidasta.

Ympäristöministeriön julkaisemien ampumaratojen ympäristölupa- ja BAT-oppaiden mukaan ampumaradan pintamaakerros katsotaan ratarakenteeksi. Tällä tarkoitetaan luotiaseradoilla ampumapaikkojen, välialueen ja maalialueen pintamaata, johon ammunasta syntyvät jätteet kertyvät.

Haulikkoradan ratarakenteeksi katsotaan koko kiekkojen ja haulien leviämisaalue. Ratarakennetta ei pidetä maaperänä vaan rakenteena, joka toiminnan loputtua voidaan riskiperusteisesti poistaa. Haulikkoratatoiminnan ympäristöä kuormittava vaikutus syntyy pääasiassa haulien sisältämistä metalleista.

Haulikkoradoilla ammuttavat savikiekot putoavat 20 -80 merin etäisyydelle ampumapaikoista. Käytettävät savikiekot koostuvat pääosin kalkista ja kivihiilitervasta, joka sisältää pieniä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä (polysykliset aromaattiset hiilivedyt). Tyypillisesti Suomessa käytettävien savikiekkojen massasta 0,2 – 2,5 % on PAH-yhdisteitä. Ekokiekoissa PAH-yhdisteiden kokonaispitoisuus on alle 0,001 %. Toistaiseksi ekokiekkojen saatavuus ei ole samalla tasolla perinteisimpien savikiekkojen kanssa. BAT-oppaan yhteydessä tehdyn tutkimuksen mukaan PAH-yhdisteet ovat kuitenkin hyvin niukkaliukoisia ja yhdisteet pysyvät sitoutuneina kiekkomateriaaliin. Tästä syystä ne eivät leviä ratarakenteiden ulkopuolelle eikä kiekkomurskan kerääminen ole parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaista eikä sille ole ympäristönsuojelullista tarvetta tai perusteita.

Haulien leviäminen Itärannan Metsästysseuran haulikkoradalla

Haulikkoradan haulien leviämistä on tarkasteltu 3D-mallinnuksella, joka perustuu haulien tarkempaan lentoratatarkasteluun. Haulikkoradan toiminta ei ole toiminnaltaan täysin samankaltaista kuin BAT-oppaassa kuvattu trap-lajiradan toiminta. Itärannan Metsästysseuran haulikkoradalla ampumapaikkoja on neljä ja yksi heitin, joka heittää kiekot suoraan eteenpäin ja matalammalla kulmalla kuin tyyppillisesti trap-lajissa. Koska kiekot lentää suoraan eteenpäin ja matalalla kulmalla, haulikollakin ammutaan pienellä ammutakulmalla ja sektorilla. Täten haulit lentävät tyyppillistä trap-rataa lyhyemmälle ja pienemmälle alueelle ammutakulman ja kiekkojen lentosektorin ollessa pienempi. Lisäksi kiekkojen lentorataa ja siten ampumasektoria rajoittaa molemmilla puolin rataa oleva metsä. Mallinnuksen mukaan haulit voivat levitä naapurikiinteistölle, minkä vuoksi naapurikiinteistön omistajan kanssa on tehty sopimus alueen käytöstä.

Arvio toiminnan vaikutuksista ympäristöön

Ampumaradan ratarakenteen haitta-ainemäärät

Ampumaradan ratarakenteisiin kertyneiden haitta-aineiden määrää on arvioitu BAT-oppaan mukaan laskennallisesti toimintahistorian aikaisten laukaisumääräarvioiden perusteella käyttäen keskivertopanosten tietoja. Oletuksena on, että kaikki pienoishirviradalla ammutut laukaukset on ammuttu lyijyhauleilla sekä kaikki pienoishirviradan laukaukset yleisimmin käytössä olevilla pienoiskivivääreillä ja lyijyluodein. Nykyisen laukausmäärän perusteella lyijyn määrä ratarakenteessa kasvaa noin 5 kg vuodessa, mikäli jokaisen ammuksen pääasiallinen materiaali on lyijy. Mikäli laukausmäärä kymmenkertaistuisi, lyijykuormitus kasvaisi vuositasolla noin 50 kg. Teoreettinen laukausmäärän kymmenkertaistuminen ei aiheuttaisi merkittävää ympäristöriskin kasvua, koska metallien kertymä olisi kokonaisuudessaan edelleen pieni ja niiden kulkeutumis- ja altistumisriski on vähäinen.

Arvio Itärannan Metsästysseuran ampumaradan ratarakenteisiin kertyneiden haitta-aineiden määrästä:

Lajirata	Lyijy (kg)	Kupari (kg)	Antimoni (kg)	Arseeni (kg)	Sinkki (kg)
Haulikkorata	100	0	2,5	0,5	0
Pienoishirvirata	10	0	1	0	0
Yhteensä	110	0	3,5	0,5	0

Kulkeutumis- ja altistumisriski

Riskitarkastelu perustuu peruseriaatteeseen, jonka mukaan riskin muodostumiseksi tarvitaan lähde, reitti ja kohde. Yleisesti tarkasteltavia mahdollisia altistumisreittejä ovat kulkeutuminen pohja- tai pintaveteen ja altistuminen maa-aineksen kautta. Ampumaradan haitta-aineet eivät ole haihtuvia, joten kulkeutumista kaasufaasina ei ole tarkasteltu. Mikäli jokin riskin muodostavista tekijöistä puuttuu, riskiä ei ole.

Itärannan Metsästysseuran ampumarata on toiminnaltaan hyvin pieni, ja haitta-ainekertymä ei ole kovin suuri. Rata-alueen pintarakenne läpäisee melko hyvin vettä, mutta on pääosin kasvillisuuden peittämää, joten haitta-aineet sitoutuvat kasvillisuuteen sekä ratarakenteen pintakerrokseen. Vähäisiä vesiä voi kulkeutua ampumaradalta Hukkasuolle ja edelleen Särkijokeen, mutta ojat ovat osittain kasvillisuuden valtaamia, ja haitta-aineet todennäköisesti eivät sen vuoksi kulkeudu

rata-alueelta kovinkaan pitkälle. Edellä mainitun perusteella voidaan arvioida, että ampumaratatoiminnalla ei ole vaikutusta alueen vesistöihin.

Ampumarata ei sijaitse pohjavesialueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Lähimmät vakituiset ja vapaa-ajan asunnot sijaitsevat yli kilometrin päässä, joten myös mahdolliset talousvesikaivot sijaitsevat etäällä. Näiden tietojen perusteella ja ottaen huomioon ampumaratatoiminnan haitta-aineiden äärimmäisen hidas kulkeutuminen sekä kasvillisuuden kyky sitoa haitta-aineita, haitta-aineiden leviämisen riski pohjaveteen sekä talousvetenä käytettävään pohjaveteen on hyvin pieni.

Teoreettisesti haitta-aineille voi altistua ihokosketuksen, pölyämisen tai haitta-aineita sisältävän maa-aineksen nielemisen kautta. Rata-alue on pääasiassa luontaisen kasvillisuuden peitossa, ja kasvillisuus sitoo maa-ainesta estäen pölyämistä. Muiden kuin ampumaradan käyttäjien altistumisen arvioidaan olevan epätodennäköistä alueen käyttötarkoituksen vuoksi.

Ampumaradan läheisyydessä elävien nisäkkäiden ja lintujen altistuminen haitta-aineille suoran kosketuksen välityksellä arvioidaan vähäiseksi, sillä haitta-ainepitoista maakerrosta peittää pääosin kasvillisuuskerros. Lisäksi nisäkkäiden reviirit ovat ampumaradan kuormittuneita alueita suurempia ja eläinten oleskelu haitta-aineettomilla alueilla vähentää altistumisaikaa ja -kertoja. Maaperä on Suomen olosuhteissa osan vuodesta lumipeitteinen, mikä edelleen vähentää alueella elävien eläinten mahdollisuutta altistua haitta-aineille. Edellä mainittujen tekijöiden arvioidaan myös vähentävän lyijyn rikastumista ravintoverkoissa, vaikka eläimet rata-alueelle pääsisivät.

Ampumaradan toiminnasta johtuvan kulkeutumis- ja altistumisriskin kautta vaikutukset voidaan arvioida vähäisiksi. Haitta-aineiden kulkeutuminen on hyvin vähäistä ja pääosin aineet jäävät rata-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Riskiperusteisesti ei ole tarvetta tehdä kunnostustoimenpiteitä tai haitta-aineiden hallintatoimenpiteitä nykyisen tiedon ja tilanteen perusteella. Ratarakenteiden puhdistustarve arvioidaan riskiperusteisesti ja kestävän kunnostuksen periaatteiden mukaisesti toiminnan loputtua.

Melu

Ampumaradan ympäristömelun tarkastelun mukaan melun ohjearvot eivät ylitä lähialueen asuinrakennuksilla tai loma-asunnolla. Tämän vuoksi ei ole perusteltua rajoittaa hakemuksessa esitettyjä toiminta-aikoja tai torjua melua rakentein. Kertaluonteisille melumittauksille ei ole olemassa tieteellisiä perusteita eikä tästä syystä pidetä tarpeellisena arvioida ampumamelun vaikutusta lähiympäristöön. Mikäli ympäristöluvassa on tarvetta määrätä toiminnan äänitasoista, voitaisiin ne asettaa tavoitteellisenä, koska kyseessä on rakennettu ja pitkään alueella toiminut rata.

Ampumaratatoimintaa on harjoitettu alueella yli 30 vuotta, joten toiminnasta johtuvaa melua voidaan pitää alueelle melko tyypillisenä. Valtioneuvoston meluohjearvoja koskevan päätöksen mukaisesti tämä on mahdollista, kuten myös ohjearvoja suurempien äänitasojen salliminen.

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja käytännön (BEP) soveltaminen

Itärannan Metsästysseuran ampumaradalle on tehty kulkeutumis- ja altistumisriskinarvioinnin lisäksi BAT-oppaan mukainen haitta-aineiden hallinnan tarvearviointi. BAT-oppaan mukaan ampumaratatoiminnan haitta-aineiden hallinnan tarve sekä parhaat käyttökelpoiset tekniikat määritellään kohdekohtaisesti toiminnan aiheuttaman pitkän aikavälin ympäristöriskin perusteella. Parhaalle käyttökelpoiselle tekniikalle on BAT-oppaassa määritelty neljä eri vaatimustasoa.

BAT-oppaan mukaisen arvioinnin perusteella Itärannan Metsästysseuran ampumaradan päästöpotentiaali, pinta- ja pohjavesiriski on pieni. Tämän perusteella ampumarata luokitellaan riskitasoltaan perustason (taso 1 – matala ympäristöriski) radaksi. BAT-oppaan mukaan alhaisen riskitason radoilla riskinhallinnan kannalta riittävinä toimenpiteinä pidetään kuormituksen seuraamista laukausmäärien avulla ja kohdennetusti mahdollista vaikutusten tarkkailua.

Itärannan Metsästysseuran ampumarata on toiminut samalla alueella pitkään, vuotuinen laukausmäärä on vähäinen, eikä toiminnan melupäästöistä aiheudu ohjearvojen ylityksiä. Parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja käytännön (BEP) mukaisena toimenpiteenä voidaan pitää sitä, että toiminta järjestetään ampumaradalla siten, etteivät ampumatoiminnan melualueet laajene nykyisestä. Lisäksi toimiva ja kustannustehokas melunhallintakeino on huolehtia siitä, että ampumaradan lähelle ei muodostu uusia altistuvia kohteita - tämän osalta toteutusvastuu on kaupungilla kaavoituksen ja rakennuslupien käsittelyn kautta. Melunhallinnan kannalta riittävänä etäisyytenä radan ja mahdollisten uusien altistuvien kohteiden välillä voidaan pitää meluselvityksessä esitettyjä sapluunamallien mukaisia melualueita 65 dB L_{Amax} .

Laukausmäärää ei ole tarpeen rajoittaa ympäristöriskin tai melunhallinnan kannalta. Laukausmäärää tullaan vuosittain tarkkailemaan, ja mikäli määrä kasvaisi kohtuuttomasti tulee riskientarkastelu ja meluselvitys tarpeen mukaan päivitettäväksi.

Toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu

Ampumaradan melupäästöä tullaan tarkkailemaan laukausmäärien perusteella. Toiminnanharjoittaja pitää valvonnalla ja ohjeistuksella huolen, että ampuma-aikoja noudatetaan. Melumittaukset eivät ole tarpeen. Mikäli toiminnan muutoksesta aiheutuisi merkittävää muutosta melutilanteeseen, selvitetään sen vaikutukset laskentamallin päivityksellä. Olennaisia muutoksia ovat radalla tehtävät merkittävät muutokset esim. ampumasuuntiin tai etäisyyksiin tai uusien lajiratojen käyttöönotto.

BAT-oppaan mukaan alhaisen riskitason radoilla riskinhallinnan kannalta riittävinä toimenpiteinä pidetään kuormituksen seuraamista laukausmäärien avulla ja kohdennetusti mahdollista vaikutusten tarkkailua. Ampumaradan alueelta ei ole selkeää pintavesireittiä, ja vesistöt ovat kohtalaisen etäällä kuormittuneista alueista. Siten ei pidetä todennäköisenä, että radalta kulkeutuisi haitta-aineita juurikaan rata-alueen ulkopuolelle, saati sitten vesistöön saakka. Edellä mainittujen syiden vuoksi hakemuksessa arvioidaan, että pintavesien tarkkailulle ei ole tarvetta.

Kun arvioitu pohjavesiriski on pieni ja luokiteltu pohjavesialue ja mahdolliset talousvesikaivot ovat kohtalaisen etäällä ampumaradasta, ei pohjavesitarkkailulle ole ampumaradan BAT-oppaan mukaan tarvetta.

Ratarakenteisiin ei sovelleta maaperän pilaantumisen ohjearvoja. Koska ampumaradan toiminta jatkuu, on parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) mukaista jättää ratarakenteet paikoilleen. Haitta-aineiden kertymistä ratarakenteisiin ja sitä kautta ratakohtaista kuormituspotentiaalia seurataan parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteita noudattaen laukausmäärien seurannan avulla vuositasolla. Ratarakenteen kunnostustarve tulee riskinarvioinnin perusteella harkittavaksi, mikäli ampumaratatoiminta loppuu ja maankäyttö alueella muuttuu. Kierrätykseen toimitetuista jätemääristä tullaan pitämään kirjaa.

Kokonaisuudessaan tarkkailun tuloksista kootaan vuosiraportti, joka toimitetaan valvovalle viranomaiselle vuosittain.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Hakijan arvion mukaan ampumaradan toiminnassa ei tapahdu sellaisia poikkeuksellisia tilanteita, jotka johtaisivat toiminnan aiheuttamien ympäristövaikutusten lisääntymiseen.

Turvallisuuden osalta viranomaisena on poliisi, joten turvallisuusasioita ei käsitellä eikä arvioida enemmälti ympäristölupahakemuksessa.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Hakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Kajaanin kaupungin verkkosivuilla 16.05.- 22.06.2022. Kuulutuksesta annettiin erikseen tieto tiedossa oleville asianosaisille. Muistutuksia ei jätetty

Hakemuksesta pyydettiin lausuntoa terveydensuojeluviranomaiselta.

Lausunto

Kainuun sotien ympäristöterveydenhuolto

Toiminta sijoittuu riittävän etäälle asutuksesta ja loma-asutuksesta. Hakemuksessa esitetyllä tavalla pienimuotoisesta ampumaratatoiminnasta ei aiheudu asumisterveysasetuksen (545/2015) tarkoittamia melun ohjearvojen ylityksiä.

Terveydensuojeluviranomaisella ei ole huomauttamista hankkeen suhteen, joten hakijalta ei ollut tarpeen pyytää lausunnosta vastinetta.

YMPÄRISTÖTEKNISEN LAUTAKUNNAN LUPAJAOSTON RATKAISU

Ympäristöteknisen lautakunnan lupajaosto myöntää Itärannan Metsästäjät ry:lle ympäristöluvan ampumaradalle kiinteistöllä 205-417-23-37-3, osoite Hukkasuontie 111, 87800 Kajaani.

Toimintaa tulee harjoittaa lupahakemusasiakirjoissa esitetyn mukaisesti, jollei lupamääräyksissä toisin määrätä.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Ampumaradan toiminta

1. Ampumaradalla saa ampua pienoiskivääri- ja haulikkoaseilla seuraavasti:

maanantai – perjantai	klo 08:00 – 20:00
lauantai ja aattopäivät	klo 08:00 – 18:00
sunnuntai, arki- ja juhlapyhät	klo 12:00 – 20:00

Mikäli kilpailut tai muut tapahtumat aiheuttavat tarvetta poiketa ammunta-ajoista, tulee poikkeamisesta tehdä ilmoitus valvontaviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen tapahtumaa. Poikkeamisesta on tarvittaessa tiedotettava lähialueen asukkaita.

2. Ampumaradan käyttöajoista, ampuma-ajoista, ampumaradan käyttäjiä koskevista määräyksistä sekä radan yhteyshenkilöistä on tiedotettava ampumarata-alueella sijaitsevalla opasteella.

Toiminnanharjoittajan on valvottava, että ampumarataa käytetään ainoastaan lupamääräyksissä sallittuina aikoina ja että ratojen käyttäjät muutoinkin noudattavat tässä lupapäätöksessä annettuja määräyksiä. Tiedot on pidettävä ajan tasalla.

3. Ampumarata-alue on merkittävä selvästi maastoon siten, etteivät sivulliset joudu ampumaradan vaara-alueelle eikä amunnasta voi aiheutua muutakaan vaaraa. Merkinnät on pidettävä kunnossa.
4. Toiminnanharjoittajan on nimettävä ampumaradan toiminnasta, rakenteista ja valvonnasta vastaava henkilö, jolla on riittävä asiantuntemus. Vastuhenkilö ja vastuuhenkilön vaihtuminen on ilmoitettava valvovalle viranomaiselle.

Meluntorjunta

5. Ammunnasta aiheutuva melu ei saa ylittää A-painotettuna enimmäistasona impulssiakavakiolla määritettyä arvoa 65 dB (L_{AImax}) asumiseen käytettävillä alueilla eikä arvoa 60 dB (L_{AImax}) loma-asumiseen käytettävillä alueilla.
6. Mikäli toiminnassa tai melun leviämiseen vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia, joilla saattaa olla vaikutusta lähimmille häiriintyvälle kohteille, valvontaviranomainen voi perustellusti edellyttää melutason selvittämistä tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jätehuolto

7. Ampumaratatoiminnan jätehuollossa on noudatettava voimassa olevaa lainsäädäntöä ja Kainuun jätehuollon kuntayhtymän jätehuoltomääräyksiä.

Jätteiden varastointi tulee hoitaa siten, ettei jätteistä aiheudu roskaantumista tai ympäristön pilaantumisen vaaraa. Ampumarata-alue ympäristöineen on pidettävä siistinä.

Mikäli alueella tehdään rakentamis- tai muita toimenpiteitä siten, että rata- alueen mahdollisesti haitta-aineita sisältäviä maa-aineksia joudutaan siirtämään, hankkeesta tulee ilmoittaa valvontaviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen suunniteltua toimenpidettä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

8. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa ja perustellusta syystä velvoittaa toiminnanharjoittajaa selvittämään ampumaradan vaikutuksia mittaamalla pintavesien sekä rata-alueen ja haulien leviämisalueen maaperän haitta-ainepitoisuuksia viranomaisen hyväksymällä tavalla.
9. Toiminnanharjoittajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava valvontaviranomaiselle raportti edellisen vuoden toiminnasta. Raportin tulee sisältää ainakin seuraavat tiedot:
 - ampumapäivien määrä
 - kilpailut tai muut tapahtumat
 - laukausmäärät ammuntalajeittain
 - jätteet ja niiden toimituspaikat
 - alueella tehdyt huoltotoimenpiteet ja maamassojen vaihdot
 - tiedot mahdollisista vesi- tai maanäytteiden otosta ja niiden tulokset
 - mahdolliset ulkopuolisten tekemät ilmoitukset tai valitukset ampumaradan toiminnasta

Toiminnan muuttaminen tai lopettaminen

10. Toiminnan olennaisesta muuttamisesta, lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on ilmoitettava Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.
11. Toiminnan loputtua ampumarata-alue on puhdistettava jätteistä ja rakenteet poistettava. Rata-alueen ja haulien leviämisalueen maaperän mahdollinen pilaantuneisuus on selvitettävä ja tarvittaessa puhdistettava alue toimivaltaisen viranomaisen hyväksymällä tavalla.

Luvan haltijan tulee ennen toiminnan lopettamista esittää valvontaviranomaiselle suunnitelma toiminnan lopettamiseen liittyvistä maaperän ja pohja- ja pintavesien suojelua sekä jätehuoltoa koskevista toiminnoista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ampumaradan toiminta on olemassa olevaa toimintaa, ja vuosittainen laukausmäärä on pieni. Nykyisestä ampumatoiminnasta ei selvityksen mukaan aiheudu meluhaittaa lähimmälle vakituiselle ja loma-asutukselle.

Luvan myöntämisen edellytykset

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Kun ampumaratatoimintaa harjoitetaan tässä päätöksessä esitetyllä tavalla lupamääräyksiä noudattaen ja sijoituspaikka huomioon ottaen, ei laitoksen toiminnasta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain mukaista kohtuutonta räsytystä naapureille.

Toiminta ei ennalta arvioiden ottaen vaikeuta Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Lähin vesistö on Oulujärveen laskeva Särkijoki noin kahden kilometrin etäisyydellä ja lähin pohjavesialue kuuden kilometrin etäisyydellä.

Lupamääräysten perustelut

Määräys ampuma-ajoista on annettu toiminnan melu- ja viihtyvyyshaittojen ehkäisemiseksi. Määräyksessä on otettu huomioon radan normaalikäytöstä poikkeavat tapahtumat niin, että valvontaviranomainen saa tiedon tapahtumista (lupamääräys 1).

Ampumaradan käyttäjien tiedottaminen toiminta-ajoista ja radan käytöstä on tarpeellinen, jotta käyttäjät noudattavat annettuja määräyksiä (lupamääräys 2).

Ampumarata-alueen merkitsemisellä varmistetaan, että sivulliset osaavat varoa ampumatoiminnan mahdollisesti aiheuttamaa vaaraa (lupamääräys 3.)

Ampumaradan ympäristönsuojelun riittävän tason turvaamiseksi ja viranomaisten yhteydenpidon helpottamiseksi on tarpeen, että toiminnalle on nimetty ympäristöasioista vastaava henkilö, joka tuntee toimintaan liittyvät säännökset ja määräykset (lupamääräys 4).

Meluntorjuntaa koskevat määräykset on annettu, jotta toiminnasta ei aiheudu kohtuutonta melu- ja viihtyvyyshaittaa lähialueen asukkaille (lupamääräykset 5 ja 6).

Jätehuoltoa koskeva määräys on annettu ympäristön pilaantumisen ja roskaantumisen ehkäisemiseksi (lupamääräys 7).

Ympäristövaikutusten seuraaminen ja toiminnan valvonta edellyttävät, että valvontaviranomainen saa tarpeelliset tiedot laitoksen toiminnasta ja päästöistä (lupamääräykset 8 - 9).

Määräys ilmoittaa valvovalle viranomaiselle toiminnassa tapahtuvista muutoksista, toiminnan lopettamisesta ja toiminnanharjoittajan vaihtumisesta on tarpeen valvonnan kannalta (lupamääräys 10).

Toiminnan lopettamista koskevilla määräyksillä varmistetaan, että toiminnan lopettamisen yhteydessä ampumarata-alueella tehdään tarvittavat toimet, joilla varmistetaan, ettei toiminnasta aiheudu haitallisia ympäristövaikutuksia. Toiminnanharjoittajaa koskevat ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet myös toiminnan päättymisen jälkeen (lupamääräys 11).

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi sen tultua lainvoimaiseksi. Toiminnan olennaiseen laajentamiseen tai muuttamiseen on haettava erikseen lupa.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain tai jätelain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassa olosta tai tarkastamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

KÄSITTELYMAKSU

Tämän lupapäätöksen käsittelymaksu on 1 700 euroa. Maksu perustuu 1.1.2020 voimaan tulleeseen Kajaanin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksaan.

Maksu on määrätty 15 % taksan mukaista maksua (2 000 euroa) alhaisemmaksi taksan 5 §:n perusteella, koska ympäristölupahakemuksen vireilläolon kuuluttamisesta ei ollut tarpeen tiedottaa sanomalehdessä.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014): 6-8, 14-17, 20, 27, 34, 42-44, 48- 49, 52-53, 58, 66, 70, 85, 87, 94, 135, 170, 190, 198 §:t.

..

Jätelaki (646/2011): 8, 12-13, 15, 28 §:t.

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920):17 §.

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021).

Valtioneuvoston päätös ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista (53/1997).

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.